

Regelbunden tillsyn i Sjöängsskolan

Grundskola årskurserna 7–9

Obligatorisk särskola årskurserna 6–10

Inledning

Skolinspektionen har granskat verksamheten i Askersunds kommun och besökt Sjöängsskolan den 21-22 april 2009. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för den regelbundna tillsynen.

Tillsynen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs har kommunen och rektorn för skolan ansvar för att åtgärder vidtas. Åtgärderna ska redovisas till Skolinspektionen inom tre månader från dagen för Skolinspektionens beslut, dvs. senast den 10 december 2009.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och Sjöängsskolan, dels den information som samlats in under besöket. I Sjöängsskolan intervjuades rektorn, lärare, annan personal, elever och föräldrar. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Tabell 1: Antal elever på Sjöängsskolan

Sjöängsskolan	Antal elever
Grundskola	382
Obligatorisk särskola	7

Källa: Skolans rektor

Sjöängsskolan är kommunens enda skola för årskurserna 7–9. Upptagningsområdet är därför hela Askersunds kommun. Skolan är belägen mitt i Askersunds centrum. Elever och personal är uppdelade i tre arbetslag och arbetsenheter; Norrgården, Mellangården och Sörgården. Totalt finns det 16 klasser fördelade på de tre arbetslagen. Strävan är att arbetslagets lärare så långt som det är möjligt ska undervisa klasserna inom respektive arbetsenhet. Varje gård har sin egen arbetsplan. Det finns för läsåret nyinrättat en enhet som heter Kunskapskällan där två lärare tjänstgör, 1,75 tjänst. Dit kan elever gå under lektionstid för att få extra stöd i matematik, svenska och engelska.

I Askersund är särskolan integrerad i grundskolan från årskurs 1 till och med skolkår 5. Därefter finns en särskolegrupp för elever i årskurs 6–10 på Sjöängsskolan. Där tjänstgör tre pedagoger och tre resurspersoner. Det bedrivs även skolbarnsomsorg för de elever som behöver det. För särskolan är det en specialpedagog som har ett övergripande ansvar i kommunen och rektor för särskolans årskurser 6–10 är rektorn för Sjöängsskolan.

Skolledningen består av en rektor och en biträdande rektor. Rektorn tillträdde i mars 2008 och har vid inspektionstillfället 51 underställd personal. Rektor och biträdande rektor har gjort en uppdelning mellan sig i vissa ansvarsområden. Sjöängsskolan har på fem år haft fyra rektorer.

Bedömningar

Motiveringsrutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. I detta material används begreppet styrdokument som en samlande beteckning för relevanta författningar och allmänna råd.

Kunskaper

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans kunskapsresultat och arbetet för att ge eleverna möjlighet att nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger eleverna att nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Tabell 2: Resultat för elever i årskurs 9

	Sjöängsskolan					Samtliga skolor i kommunen ¹	Kommun-grupp ²	Riket ³
	2004	2005	2006	2007	2008	2008	2008	2008
Genomsnittligt meritvärde	197	207	217	213	202	202	202	209
Andel (%) som nått målen i samtliga ämnen	68	66	75	79	73	73	76	77
Andel (%) behöriga till nationellt program	89	92	90	91	88	88	90	89

Källa: Skolverkets officiella statistik

¹ Sjöängsskolan är den enda skolan för årskurserna 7–9 i kommunen

² Uppgifter baserade på samtliga huvudmän i kommungruppen

³ Uppgifter baserade på samtliga huvudmän i riket

Tabell 3: Resultat på nationella ämnesprov i årskurs 9

	Sjöängsskolan					Samtliga skolor i kommunen ¹	Riket ³
	2004	2005	2006	2007	2008	2008	2008
Andel (%) elever som uppnått minst Godkänt i:							
Engelska	.	94	97	91	95	95	96
Matematik	100	100	93	78	75	75	83
Svenska	.	100	90	93	94	94	97
Svenska som andraspråk	.	.	.	.	.	.	84

Källa: Skolverkets officiella statistik

. = Uppgift saknas

Tabell 4: Relationen mellan betyg på ämnesprov och slutbetyg i ämnet matematik.

Andel (%) elever med lägre, lika eller högre slutbetyg jämfört med provbetyget

Ämne	Sjöängsskolan			Riket ³		
	Lägre	Lika	Högre	Lägre	Lika	Högre
Matematik	3,6	65,9	30,4	1,6	74,0	24,4

Källa: Skolverkets officiella statistik

Kommentar och bedömning:

Resultaten för elever i årskurs 9 på Sjöängsskolan som redovisas ovan har sedan 2004 varierat när det gäller genomsnittligt meritvärde samt andelen behöriga till nationellt program. År 2008 ligger andelen elever som nått målen i samtliga ämnen och genomsnittligt meritvärde under nivån för riket. Flickornas resultat är liksom i riket i övrigt högre än pojkarnas. År 2008 är flickornas meritvärde 214,1 och pojkarnas 188,0 vilket kan jämföras med rikets där flickornas meritvärde är 220,6 och pojkarnas 198,5.

Resultaten på de nationella ämnesproven ligger under nivån för riket 2008 och har varierat genom åren 2005 till 2008 i respektive ämne.

Skolverkets officiella statistik, när det gäller relationen mellan nationella provresultat och slutbetyg i årskurs 9, visar enligt tabell 4 att Sjöängsskolan har betydligt högre slutbetyg i matematik i relation till de nationella proven än snittet i riket. Nationella prov utgör ett av flera underlag för betygsättningen. Därför ska betyg givetvis inte enbart vara baserade på resultaten vid de nationella proven men skolan bör uppmärksamma skillnaderna i sitt arbete med bedömning och betygsättning.

I kvalitetsredovisningen för läsåret 2007/08 finns en redogörelse av elevernas kunskapsresultat i årskurs 9 men det saknas en analys av resultaten.

Skolinspektionen konstaterar att andel (%) elever 2008 som nått målen i samtliga ämnen är strax under rikets och detsamma gäller meritvärdet för skolan men skolan bör analysera resultaten utförligare i syfte att förbättra resultaten och för att säkerställa en likvärdig bedömning och betygsättning.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Bedömningspunkter

1.2.1 Lärarna följer fortlöpande upp resultaten i alla ämnen/ämnesområden i förhållande till styrdokumentens krav.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	x	
Obligatorisk särskola	x	

1.2.2 Lärarna genomför utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	x	
Obligatorisk särskola	x	

1.2.3 Lärarna upprättar en individuell utvecklingsplan i samband med utvecklingssamtalet.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		X
Obligatorisk särskola		X

Motivering
Vid utvecklingssamtalet ska läraren enligt 7 kap. 2 § grundskoleförordningen i en skriftlig individuell utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i relation till målen i varje ämne som eleven får undervisning i, och sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna. Vid utvecklingssamtalet ska läraren, enligt 7 kap. 1 § särskoleförordningen, i en skriftlig individuell utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i relation till målen i varje ämne eller ämnesområde som eleven får undervisning i och sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna. Den individuella utvecklingsplanen, IUP, kan även innehålla omdömen om elevens utveckling i övrigt inom ramen för läroplanen, om rektorn beslutar det. Överenskommelser mellan läraren, eleven och elevens vårdnadshavare vid utvecklingssamtalet ska alltid dokumenteras i utvecklingsplanen. Rektorn beslutar om utformningen av sådan skriftlig information som ges i utvecklingsplanen, enligt 7 kap. 2 § grundskoleförordningen, 7 kap. 1 § särskoleförordningen. I Sjöängsskolan följs elevernas kunskapsutveckling upp i samtliga ämnen och elever och föräldrar informeras om resultaten under utvecklingssamtalet. Samtliga undervisande lärare lämnar inför utvecklingssamtalet in ett skriftligt omdöme till respektive mentor. Under samtalet skrivs elevens individuella utvecklingsplan. De mål som finns i de individuella utvecklingsplanerna är emellertid inte alltid kopplade till de nationella kursplanemålen och samtliga ämnen finns inte nedtecknade i planen. De framtidsytande målbeskrivningarna är begränsade och har liten koppling till kursplanernas mål samt innehåller få beskrivningar om hur elevens kunskapsutveckling bäst kan stödjas. Detsamma gäller för särskolans individuella utvecklingsplaner. Vid intervjuer framkommer också att eleverna endast i liten omfattning kommer ihåg vilka mål de har i sin utvecklingsplan. Rektor uppger att man inte ännu har arbetat med att utveckla IUP utifrån de nya bestämmelserna. Enligt lärarna är IUP mallen flera år gammal och inte ändamålsenlig och man diskuterar nu att ta fram en digitalt. På Sjöängsskolan har elevernas individuella utvecklingsplaner under året inte utvecklats till att enligt förordningen innehålla omdömen om elevens kunskapsutveckling i relation till målen i varje ämne.

Skolinspektionen konstaterar att de individuella utvecklingsplanerna inte är utformade i enlighet med grundskoleförordningens och särskoleförordningens krav. Åtgärder behövs.

1.3 Bedömning och betygssättning

Bedömningspunkter

1.3.1 Lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling och som stöd för betygssättning.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	

1.3.2 Vid bedömning och betygssättning utgår lärarna från de nationella målen i kursplanerna och från betygskriterierna.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

1.3.3 Betyg sätts, intyg och studieomdömen utfärdas samt betygskatalog förs enligt förordningarnas krav.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		X
Obligatorisk särskola	X	

Motivering
Enligt 7 kap. 9 § grundskoleförordningen ska, om en elev inte når upp till de mål i ett ämne som enligt kursplanen ska ha uppnåtts i slutet av det nionde skolåret, betyg inte sättas i ämnen. Betyg ska heller inte sättas i ett ämnesblock om eleven inte når upp till målen i samtliga ämnen som ingår i blocket. I fall som avses i första stycket ska en skriftlig bedömning om elevens kunskapsutveckling i ämnet eller ämnesblocket ges. Av bedömningen kan också framgå de stödåtgärder som har vidtagits. Bedömningen ska undertecknas av läraren. En elevs betyg ska antecknas i en betygs katalog, grundskoleförordningen 7 kap. 11 §. Beslut enligt 7 kap. 7 och 9 §§ grundskoleförordningen att inte sätta betyg i ett ämne eller ett ämnesblock ska också antecknas i betygs katalogen. Av anteckningen ska det framgå om betyget har satts innan eller efter det att ett ämne eller ett ämnesblock har avslutats. Skriftliga bedömningar, tidigare skriftliga omdömen, ska hållas samlade. På Sjöängsskolan har inte några skriftliga bedömningar utfärdats under de senaste fyra åren vad Skolinspektionen har kunnat finna. De dokument som skolinspektionen har tagit del av är från 2004 och benämns "Ang uteblivet betyg". Det skriftliga dokumentet, som enligt skolan utgör skriftliga bedömningar, saknar bland annat en beskrivning av de kursplanemål eleven uppnått och inte heller framgår det vilket stöd eleven erhållit för att kunna nå målet i ämnet. Det som beskrivs i dokumentet är vilka arbetsområden eleven klarat av och genomfört i det ämne som det saknas betyg i. Vid kontroll av betygs katalogen i Sjöängsskolan framkommer att satta betyg ändras utan att orsaken till detta framgår i betygs katalogen. Det saknas datering och signering vid det satta betyget av utfärdande lärare. Skolinspektionen konstaterar att skolans skriftliga bedömningar inte är utformade enligt förordningens krav. Skolinspektionen bedömer att skolan måste se till att betygs katalogen förs på ett rättssäkert sätt. Se vidare Skolverkets föreskrifter om betygs katalog för grundskolan (SKOLFS 2009:27).

1.4 Genomförande av utbildningen

Bedömningspunkter

1.4.1 Läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

1.4.2 Elevernas ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet och eleverna i den obligatoriska särskolan utvecklar sitt eget sätt att lära och tillit till sin egen förmåga.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		X
Obligatorisk särskola	X	

Motivering

Enligt 4 kap. 2 § skollagen ska eleverna ha inflytande över hur deras utbildning utformas. Omfattningen och utformningen av elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Enligt avsnitt 1 i Lpo 94 ska skolan klargöra för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter elever och deras vårdnadshavare har. Att den enskilda skolan är tydlig i fråga om mål, innehåll och arbetsformer är en förutsättning för elevers och vårdnadshavares rätt till inflytande och påverkan. Det är inte minst viktigt som underlag för den enskildes val i skolan. Enligt avsnitt 2.3 i Lpo 94 ska läraren se till att alla elever oavsett kön och social och kulturell bakgrund får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll samt att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad, svara för att eleverna får pröva olika arbetssätt och arbetsformer och tillsammans med eleverna planera och utvärdera undervisningen.

Elevernas möjlighet till inflytande i Sjöängsskolan varierar mellan och inom arbetslagen och mellan olika ämnen. Detsamma gäller elevernas medvetenhet om målen för utbildningen. Vid elevintervjuerna framkommer inte att eleverna känner till vilka strävansmål i kursplanerna de arbetar mot i varje ämne. De är medvetna om betygskriterierna och görs till viss del medvetna om målen i kursplanerna inför ett nytt arbetsområde. Själva stoffet inom varje ämne är nog

bestämt. Eleverna tycks främst informeras om hur och vad som ska bedömas inom varje arbetsområde och inte om målen för utbildningen. Eleverna berättar att det är lärarna som huvudsakligen planerar innehållet i undervisningen samt hur arbetet ska genomföras. De kan ibland få bestämma provveckor och redovisningsformer. Lärarna uppger i intervjuerna att eleverna delvis kan styra stoffet och redovisningssätt och att inflytandet ökar efter ålder och mognad.

Skolinspektionen bedömer att skolan inte gör eleverna medvetna om målen för utbildningen i tillräcklig utsträckning. Eleverna har heller inte tillräckligt inflytande över sitt lärande varför åtgärder behövs.

1.4.3 Eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former och eleverna i den obligatoriska särskolan ges möjlighet till inflytande över hur deras utbildning utformas och till att påverka, vara delaktiga och ta ansvar.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		x
Obligatorisk särskola	x	

Motivering

Verksamheten i skolan ska enligt 1 kap. 2 § skollagen utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Enligt avsnitt 1 i Lpo 94 är det inte tillräckligt att i undervisningen förmedla kunskap om grundläggande demokratiska värderingar. Undervisningen ska bedrivas i demokratiska arbetsformer och förbereda eleverna för att aktivt delta i samhällslivet. Den ska utveckla deras förmåga att ta ett personligt ansvar. De demokratiska principerna att kunna påverka, ta ansvar och vara delaktig, ska enligt avsnitt 2.3 i Lpo 94 omfatta alla elever. Elevernas kunskapsmässiga och sociala utveckling förutsätter att de tar ett allt större ansvar för det egna arbetet och för skolmiljön, samt att de får ett reellt inflytande på utbildningens utformning. Enligt 1 kap. 2 § skollagen åligger det alla som arbetar i skolan att verka för demokratiska arbetsformer.

I Sjöängsskolans arbetsplaner för de tre arbetslagen så återfinns det i två av dem, Norrgårdens och Mellangårdens arbetsplaner, att eleverna har inflytande och ska ta ansvar över sin egen inläring och vara med och planera arbetssätt och arbetsområden. Vidare står det i dessa två arbetsplaner att varje klass ska ha ett klassråd och för de gemensamma frågorna ska det finnas ett gårdsråd. Det finns ett råd per arbetslag och det finns ett elevråd för hela skolan. Eleverna uppger att en del klasser har klassråd och att det saknas helt i Norrgårdens arbetslag. Allmänt fungerar klassråden olika bra i olika klasser och det som avhandlas har en mer praktisk prägel, enligt eleverna. Lärarna uppger att klassrådet bland

annat används till värdegrundsarbete. Just nu håller elevrådet på att planera för "Operation dagsverke" som innebär att eleverna på Sjöängsskolan utför arbete under en dag där förtjänsten går till något välgörande ändamål. Elevrådet sköter det mesta själva, såsom möten och aktiviteter, utan någon inblandning från skolans personal, enligt elevrådsrepresentanterna. Det kommer sällan några frågor eller önskemål ifrån råd i respektive enhet och enligt elevrådets representanter så fungerar råden "sådär". Eleverna deltar i skolans skyddsronder.

Skolinspektionen bedömer att Sjöängsskolan inte tillräckligt verkar för att arbeta i demokratiska arbetsformer eller förmedlar kunskaper om de grundläggande demokratiska värderingarna. Detta behöver åtgärdas.

1.4.4 De som arbetar i skolan samverkar inom och mellan verksamheterna för att göra skolan till en god miljö för elevernas utveckling och lärande.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		X
Obligatorisk särskola	X	

Motivering

Enligt Lpo 94 avsnitt 2.5 ska samarbetsformer mellan förskoleklass, skola och fritidshem utvecklas för att berika varje elevs mångsidiga utveckling och lärande. För att stödja elevernas utveckling och lärande i ett långsiktigt perspektiv ska skolan också sträva efter att nå ett förtroendefullt samarbete med förskolan samt med de gymnasiala utbildningar som eleverna fortsätter till. Samarbetet skall utgå från de nationella och lokala mål och riktlinjer som gäller för respektive verksamhet. Vidare ska läraren utveckla samarbetet mellan förskoleklass, skola och fritidshem samt utbyta kunskaper och erfarenheter med personalen i förskolan och gymnasieskola och gymnasiesärskola. I samarbetet ska särskilt uppmärksamma elever i behov av särskilt stöd. Enligt Lpo 94 avsnitt 2.2 ska alla som arbetar i skolan samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande. Läraren ska samverka med andra lärare i arbetet med att nå utbildningsmålen. Vidare ska läraren organisera och genomföra arbetet så att eleven får möjlighet att arbeta ämnesövergripande. Enligt avsnittet 2.8 ansvarar rektorn för att undervisningen i olika ämnesområden samordnas så att eleverna får möjlighet att uppfatta större kunskapsområden som en helhet.

Sjöängsskolan består av två byggnader där två arbetslag är i den ena byggnaden och ett arbetslag är i den andra. Skolan benämner de tre arbetslagen och byggnaderna för "Norrgården", "Mellangården" och "Sörgården". De tre arbetslagen undervisar, så långt som det är möjligt schemamässigt, de elever som tillhör respektive arbetslag ("gård") och någon direkt planerad samverkan mellan ar-

betslagen förekommer inte. Det finns enligt lärarna stora fördelar med organisationen då man lättare lär känna eleverna då de blir färre på det här viset och att de därmed får en bra relation med dem. Lärare uppger att man inte behöver ta lika stort ansvar för de andra arbetslagens elever som för de som ingår i det egna. Varje arbetslag har en handlingsplan för arbetet under året. De har samverkansträffar en gång i månaden där samtlig personal ur de tre arbetslagen träffas. De träffarna handlar främst om information av olika slag, fackliga frågor och arbetsmiljö. Det förekommer inga pedagogiska diskussioner där man talar om gemensamma riktlinjer och mål för hela skolans arbete. Gemensamma temarbeten med ämnesövergripande undervisning förekommer inte. Vidare har arbetslagen inte diskuterat sig samman när det gäller exempelvis progression i elevernas lärande, individanpassad undervisning och elevernas inflytande över sitt lärande. Det framkommer också att lärarna inte samverkar för att ta vara på varandras kompetenser i någon större utsträckning. Samverkan med särskolan är högst sporadisk.

Skolinspektionen bedömer att skolan inte utvecklat samverkan inom och mellan verksamheterna i tillräcklig utsträckning för att göra skolan till en god miljö för elevernas utveckling och lärande.

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Bedömningspunkter

1.5.1 Skolans undervisning anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	x	
Obligatorisk särskola	x	

1.5.2 Särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		x
Obligatorisk särskola	x	

Motivering

Särskilt stöd ska ges till elever som har svårigheter i skolarbetet och beslut om detta ska fattas av rektor. Om det framkommer att eleven kan ha behov av särskilda stödåtgärder ska rektor se till att behovet utreds, enligt 4 kap. 1 § skollagen, 5 kap. 1 § grundskolförordningen. En elev ska ges stödundervisning, om det kan befaras att eleven inte kommer att nå de mål som minst ska ha uppnåtts i slutet av det tredje, det femte och det nionde skolåret eller om eleven av andra skäl behöver särskilt stöd, enligt 5 kap. 4 § grundskoleförordningen.

Personalen på Sjöängsskolan framför att alla elever i behov av särskilt stöd inte får det. Detta bekräftas också delvis av rektor. Som exempel uppges matematik vara ett sådant ämne där elever som har behov av stöd inte får det i tillräcklig utsträckning. I samtal med några föräldrar har det framkommit att elevens behov av eventuella stödåtgärder inte utreds tillräckligt snabbt. Det kan gå ett halvt år innan "nåt händer". Föräldrarna menar också att alla elever i behov av stöd inte får det. Det finns på Sjöängsskolan ett par särskilda undervisningsgrupper, "Lilla gruppen" och SU-gruppen. Vidare kan elever som behöver en mer individanpassad undervisning i matematik och engelska gå till "Kunskapskällan" där man under sina ordinarie lektioner i dessa ämnen får undervisningen i mindre grupp eller enskilt.

Inspektörerna kan inom ramen för denna inspektion inte fastslå om alla elever i behov av särskilt stöd får det. Med hänsyn till det som bland annat framförts av personalen och föräldrar måste dock skolan utreda och följa upp att alla elever i behov av särskilt stöd får detta i tillräcklig omfattning. Skolinspektionen vill framhålla att det är viktigt att behovet utreds om man befarar att särskilda stödåtgärder behövs. Åtgärder behövs.

1.5.3 Vid behov av särskilda stödåtgärder utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		X
Obligatorisk särskola	X	

Motivering
Om det genom uppgifter från skolans personal, en elev, elevens vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att eleven kan ha behov av särskilda stödåtgärder, ska rektorn, enligt 5 kap. 1 § grundskoleförordningen, se till att behovet utreds. Om utredningen visar att eleven behöver särskilt stöd ska rektor se till att ett åtgärdsprogram utarbetas. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Eleven och elevens vårdnadshavare skall ges möjlighet att delta när åtgärdsprogrammet utarbetas. Med början av vårterminen 2009 skriver mentorerna på Sjöängsskolan åtgärdsprogram för de elever som man befärar inte kommer att uppnå målen. Tidigare skrevs inga åtgärdsprogram regelmässigt. Ibland medverkar någon ur skolans stödteam vid upprättandet av åtgärdsprogrammet. I de tre åtgärdsprogram som inspektörerna tagit del av så framgår det inte om några utredningar gjorts av elevernas behov av särskilt stöd. Inte heller framgår det tydligt hur skolan ska tillgodose elevens behov. Vidare saknas det i några av åtgärdsprogrammen när uppföljning och utvärdering ska ske. Lärarna tycks upprätta åtgärdsprogram när någon elev inte har klarat något arbetsområde i något ämne. Exempelvis har någon elev inte klarat att läsa in syror och baser i kemi. Det framgår dock inte vilket stöd och individanpassning som eleven fått för att eventuellt klara arbetsområdet och inte heller hur och av vem/vilka eleven ska stöttas för att klara det. Det finns på Sjöängsskolan ett par särskilda undervisningsgrupper, "Lilla gruppen" och SU-gruppen. Vidare kan elever som behöver en mer individanpassad undervisning i matematik och engelska gå till "Kunskapskällan" där man under sina ordinarie lektioner i dessa ämnen får undervisningen i mindre grupp eller enskilt. När och vem som upprättar åtgärdsprogram innan eleven börjar i de särskilda undervisningsgrupperna eller på Kunskapskällan är inte tydligt eller enhetligt. Skolinspektionen bedömer att skolan inte upprättar åtgärdsprogram som uppfyller förordningens krav.

2 Normer och värden

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling samt skolans arbete för att ge eleverna en trygg miljö.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Bedömningspunkter

2.1.1 Skolan utgör en trygg miljö som är inriktad på lärande.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		X
Obligatorisk särskola	X	

Motivering
Eleven skall i skolan möta respekt för sin person och sitt arbete. Skolan skall sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och vilja och lust att lära. Skolan verkar i en omgivning med många kunskapskällor. Strävan skall vara att skapa de bästa samlade betingelserna för elevernas bildning, tänkande och kunskapsutveckling. Personlig trygghet och självkänsla grundläggs i hemmet, men även skolan har en viktig roll därvidlag. Varje elev har rätt att i skolan få utvecklas, känna växandets glädje och få erfara den tillfredsställelse som det ger att göra framsteg och övervinna svårigheter, enligt Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, God miljö för utveckling och lärande. Alla som arbetar i skolan skall samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande, enligt Lpo 94, 2.2 Kunskaper. I Sjöängsskolan kan skolmiljön, fysiskt och psykosocialt, stundtals vara jobbig och stökig framkommer det i intervjuer med elever, lärare och rektor. En del elever känner en otrygghet och också att det saknas arbetsro under lektionerna. Det förekommer att elever på olika sätt agerar ut och använder sig av våld. Eleverna berättar att det råder stor skillnad mellan lärarnas förhållningssätt vid konfliktsituationer och om elever använder sig av kränkande uttryck. En del lärare ingriper och andra gör det inte. Det finns också en tendens på skolan att lärare inte tar tag i incidenter och akuta konflikter om det är elever som inte tillhör det egna arbetslaget. Skolinspektionen bedömer att skolan inte följer läroplanens krav gällande trygghet och arbetsro i skolan. Skolinspektionens uppfattning är att skolan inte har uppmärksammat och jobbat med elevernas känsla av otrygghet i tillräcklig omfattning. Skolan måste åtgärda detta så att eleverna upplever en ökad trygg-

het och att arbetsron förbättras.

2.1.2 Skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		X
Obligatorisk särskola	X	

Motivering
Verksamheten i skolan skall utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar inom skolan skall främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för vår gemensamma miljö. Särskilt skall den som verka inom skolan främja jämställdheten mellan könen samt aktivt motverka alla former av kränkande behandling såsom mobbning och rasistiska beteenden, enligt 1 kap. 2 § tredje stycket skollagen. Huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever enligt 14 a kap. 6 § skollagen. Huvudmannen ska se till att det vidtas åtgärder för att förebygga och förhindra att av barn och elever utsätts för kränkande behandling, enligt 14 a kap. 7 § skollagen. Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för kränkande behandling, enligt 14 a kap. 9 § skollagen. Om huvudmannen eller personalen får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten, är huvudmannen skyldig att utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden, enligt 14 a kap. 10 § skollagen. I Sjöängsskolans likabehandlingsplan, tillika plan mot kränkande behandling, står det att det vid varje arbetslagsträff och klassråd ska finnas en stående punkt gällande "motverka diskriminering, trakasserier och annan kränkande handling" på dagordningen. I en reviderad och lokalt anpassad upplaga av planen så nämns också att personalen ska ha en levande dialog med varandra och eleverna om bemötande och förhållningssätt. Det står också att all personal aktivt ska ingripa när eleven inte följer skolans regler och normer. Enligt lärarna tas värdegrundsfrågorna upp på klassråden men det är olika i olika klasser hur dessa fungerar. Enligt eleverna så finns det inga klassråd i ett av arbetslagen, Norrgården. Någon kartläggning som ligger till grund för arbetet att motverka alla former av kränkande behandling görs inte. Inte heller undersöker skolan förekomsten av kränkande behandling och trakasserier på Sjöängsskolan. Någon av lärarna uppger att värdegrundsfrågorna hanteras inom ämnesblocket samhälls-

orienterade ämnen och att det är det ämnesblocket som ska tillgodose och uppfylla kravet att arbeta med värdegrundsfrågorna i skolan. Det finns gemensamt framtagna ordningsregler för skolan och lärarna uppfattar att man har en sam- syn kring dessa regler bland skolans personal. Reglerna är tagna gemensamt av samtlig personal på skolan. Vid inspektionstillfället aktualiserades en ordnings- fråga på skolan, rökning. Alla på skolan, både elever och lärare, är medvetna om att det inte är tillåtet att röka inom skolans område men detta görs ändå och det är inte alltid att lärare agerar och ingriper mot detta. Inspektionen uppmärk- sammade detta vid besöket. Flera elevgrupper ger exempel på att en del lärare talar i nedsättande, raljerande och ironiserande ordalag om elever och klasser. Det blev också inspektionens intryck under ett besök i verksamheten. I kommu- nens kvalitetsredovisning hänvisar man till måttligans (jämförelseprojekt bestå- ende av sju kommuner där syftet är att finna sambandet mellan kostnader och kvalité som ska leda till praktiska förbättringar i de kommunala verksamheter- na) enkätundersökning där en femtedel av eleverna i årskurs 9 på Sjöängsskolan upplever att det finns vuxna på skolan som kränker elever. Eleverna uppger i intervjuerna att tjejerna på skolan favoriseras. Speciellt handlar detta om ord- ningsfrågor där killarna får tillsägelser men inte tjejerna för samma förseelse. Det saknas ett mer systematiskt arbete med värdegrundsfrågor på Sjöängsskolan där också uppföljning och utvärdering av insatserna bedöms. Det finns ingen gemensam syn om hur arbetet med värdegrundsfrågorna ska bedrivas på sko- lan. Ordningsreglerna betyder olika för olika lärare trots att de är tagna gemen- samt och uppföljning och hur reglerna efterlevs uppfattar skolinspektionen inte att skolan hanterar med någon regelbundenhet. Rektor bekräftar detta till viss del.

Skolinspektionen bedömer att skolan inte arbetar tillräckligt med att förebygga och motverka alla former av kränkande behandling. Skolan saknar också ett systematiskt värdegrundsarbete. Detta behöver åtgärdas.

2.1.3 Skolan har upprättat en plan mot kränkande behandling i enlighet med författning- arna.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		x
Obligatorisk särskola		x

Motivering
Lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever upphörde att gälla den 1 januari 2009. Efter den 1 januari 2009 finns bestämmelserna i stället i två lagar, dels i 14 a kap. skollagen angående krän-

kande behandling, dels i diskrimineringslagen (2008:567) angående diskriminering. Diskrimineringsombudsmannen (DO) ansvarar för tillsynen av diskrimineringslagen.

Enligt 14 a kap. 7 § skollagen ska huvudmannen se till att det vidtas åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling. Enligt 8 § ska huvudmannen se till att det inom varje särskild verksamhet och varje år upprättas en plan mot kränkande behandling med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Barnen eller eleverna vid en verksamhet för vilken planen gäller ska enligt 2 § förordning om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling medverka vid upprättandet, uppföljningen och översynen av den årliga planen mot kränkande behandling. Utformningen och omfattningen av barnen eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Enligt läroplanen, 2.4, så skall läraren samverka med och fortlöpande informera föräldrarna om elevens skolsituation, trivsel och kunskapsutveckling.

Sjöängsskolan har en likabehandlingsplan som innehåller en plan mot kränkande behandling. Det är oklart om elever och lärare medverkat vid framtagandet av den. Arbetet på skolan mot kränkande behandling utgår från mentorerna, likabehandlingsteamet samt kamratstödarna. Planen mot kränkande behandling är inte årligen upprättad och det saknas en specifik redovisning av verksamhetens behov utifrån en aktuell kartläggning, som utgångspunkt för vilka insatser skolan planerar göra under året. Särskolan är en egen verksamhet som omfattas av skolans likabehandlingsplan (plan mot kränkande behandling). Verksamheten synliggörs dock inte i likabehandlingsplanen. Vidare är det otydligt vem som ansvarar för dokumentationen vid olika ärenden. Likabehandlingsplanen tillika planen mot kränkande behandling är inte känd för eleverna och de har heller inte medverkat vid framtagandet av den.

Skolinspektionen vill göra ett påpekande gällande den ännu inte fastställda likabehandlingsplan, tillika plan mot kränkande behandling, som överlämnades till inspektörerna på plats. Den har arbetats fram av elevhälsoteamet på skolan på uppdrag av rektor. Skolan har enligt planen för avsikt att utreda och åtgärda mobbning enligt Farstametoden. Enligt den behandlingsgång som finns beskrivet kontaktas inte berörda vårdnadshavare förrän efter 1-2 veckor efter uppkommen mobbningssituation. I enlighet med läroplanen, 2.4, så skall läraren (skolan) ha fortlöpande kontakt med föräldrarna om elevens skolsituation och trivsel i skolan. Med fortlöpande menas skyndsamt i den här typen av ärenden. Skolinspektionens uppfattning är därför att den beskrivna behandlingsgången inte är i enlighet med lagen.

Skolinspektionen bedömer att skolans nuvarande likabehandlingsplan, plan mot kränkande behandling, inte uppfyller lagens och förordningens krav.

3 Ledning och kvalitetsarbete

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område rektors ansvarstagande för skolans målinriktning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen. Tillsynen behandlar också tillgång till utbildning samt resurser i form av personal liksom hur rektorn följer bestämmelserna för skolan.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Bedömningspunkter

3.1.1 Varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

3.1.2 Skolan erbjuder eleverna språkval, elevens val samt modersmålsundervisning i enlighet med författningarna.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

3.1.3 Skolan anordnar undervisning i svenska som andraspråk i enlighet med författningarna.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

3.1.4 Skolan erbjuder eleverna studie- och yrkesorientering.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

3.1.5 Utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda obetydlig kostnad för eleverna.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

3.1.6 Barn och ungdomar tas emot i enlighet med författningarna.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Obligatorisk särskola	X	

3.1.7 Elever som i den obligatoriska särskolan har slutfört årskurs 9 kan få fortsatt utbildning i årskurs 10.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Obligatorisk särskola	X	

3.1.8 Elever mottagna i särskolan och som får sin undervisning i grundskolan följer särskolans kursplaner.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Obligatorisk särskola	X	

3.2 Personalens utbildning

Bedömningspunkter

3.2.1 Skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

3.2.2 Rektorn har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

3.3 Rektors ansvar

Bedömningspunkter

3.3.1 Rektorn håller sig förtrogen med det dagliga arbetet och tar som pedagogisk ledare det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		X
Obligatorisk särskola		X

Motivering
För ledningen av utbildningen i skolorna ska det finnas rektorer. Rektorn skall hålla sig förtrogen med det dagliga arbetet i skolan. Det åligger rektor att särskilt verka för att utbildningen utvecklas, enligt 2 kap. 2 § skollagen. Särskilt stöd ska ges till elever som har svårigheter i skolarbetet och beslut om detta ska fattas av rektor. Om det framkommer att eleven kan ha behov av särskilda stödåtgärder ska rektor se till att behovet utreds, enligt 4 kap. 1 § skollagen, 5 kap. 1 § grundskoleförordningen. Som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig perso-

nal i skolan har rektorn ansvar för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen, rektor ansvarar för skolans resultat, enligt Rektors ansvar 2.8 Lpo 94.

Rektor började på Sjöängsskolan i mars 2008 och har personalansvaret för 51 medarbetare. Enligt rektor själv så har det senaste läsåret präglats av ett flertal "brandkårsuttryckningar" och det har därför funnits begränsat med tid att vara ute i verksamheten. Det politiska beslutet om att eleverna i årskurs 6 i Askerunds kommun ska börja på Sjöängsskolan till höstterminens start 2009 har bidragit till en förhöjd arbetsbelastning för rektor. Det stora antalet medarbetare och många extraordinära situationer under året har bidragit till att det inte funnits någon tid att utveckla verksamheten. Exempelvis har det inte funnits tid för att arbeta med kvalitetsarbetet på skolan såsom att följa upp och analysera skolans resultat, diskutera och bedöma betygssättning, att upprätta en årlig plan mot kränkande behandling och att arbeta mer med formaliseringen av de olika former av stödåtgärder som elever erhåller på skolan. Personalen uppger att rektorn inte är synlig i verksamheten men att de har svårigheter att bedöma förtroendet då rektorn är relativt nytillträdd. Rektor har nyligen tagit över ansvaret för att fatta beslut om mottagande i särskolan och uppger själv att hon inte ännu känner sig förtrogen med skolformen. Enligt samtal med föräldrar framkommer att det finns en otydlig ansvars- och uppgiftsfördelning mellan skolans rektor och biträdande förvaltningschef gällande elever i behov av särskilt stöd på Sjöängsskolan. Föräldrar vänder sig också till biträdande förvaltningschef för att diskutera elevers skolsituation på Sjöängsskolan utan att alltid rektor är och blir informerad om detta.

Skolinspektionen bedömer att rektor inte kan hålla sig förtrogen med det dagliga arbetet på skolan och att rektor inte i tillräcklig omfattning driver utvecklingsarbetet i Sjöängsskolan. Skolinspektionen bedömer att ansvars- och uppgiftsfördelningen mellan rektor och biträdande förvaltningschef ska förtydligas när det gäller elever i behov av särskilt stöd. Skolinspektionen vill framhålla att en del av bristerna går att hänföra till kommunen som inte givit tillräckliga förutsättningar. Se vidare i kommunrapporten.

3.3.2 Rektor fattar beslut enligt bestämmelserna.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		x
Obligatorisk särskola		x

Motivering

Särskilt stöd ska ges till elever med behov av specialpedagogiska insatser. Sådant stöd ska i första hand ges inom den klass eller grupp som eleven tillhör. Om det finns särskilda skäl, får sådant stöd i stället ges i en särskild undervisningsgrupp, enligt 5 kap. 5 § grundskoleförordningen. Styrelsens beslut att en elev ska undervisas i särskild undervisningsgrupp enligt 5 kap. 5 § får överklagas hos Skolväsendets överklagandenämnd, enligt 8 kap. 1 § grundskoleförordningen. Om elev inte kan få utbildning som i rimlig grad är anpassad efter elevens situation och förutsättningar, får styrelsen efter att hört elevvårdskonferensen besluta om anpassad studiegång för eleven, enligt 5 kap. 10 § grundskoleförordningen. Därvid får avvikelser göras från timplanen. Styrelsen ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning inom skolan. I de högre årskurserna får utbildningen delvis förläggas till en arbetsplats utanför skolan.

Det finns på Sjöängsskolan ett par särskilda undervisningsgrupper, "Lilla gruppen" och SU-gruppen. Vidare kan elever som behöver individanpassad undervisning i matematik och engelska gå till "Kunskapskällan" där man under sina ordinarie lektioner i dessa ämnen får undervisningen i mindre grupp eller enskilt. Vid intervjuer och genomgång av dokument så framkommer att det inte är tydligt eller enhetligt vilka beslut som fattas och vilka dokument som upprättas innan elever börjar i dessa grupper eller på Kunskapskällan. I de beslutsdokument som inspektörerna tagit del av saknas det överklagandehänvisning till placering i särskild undervisningsgrupp. Dessutom finns det i ett beslutsdokument två beslut tagna, ett gällande placering i särskild undervisningsgrupp och ett gällande anpassad studiegång. Det är bara det beslutet om placering i särskild undervisningsgrupp som går att överklaga. Det är därför olämpligt att ha dessa båda beslut i ett och samma dokument. I besluten om anpassad studiegång framgår det inte hur anpassningen av undervisningen ska vara utformad. Vidare framgår det inte heller i beslutet på vilket sätt som skolan gör avvikelser från timplanen för den enskilda eleven. Tidsangivelsen i något av besluten är otydlig då det står om att beslutet eventuellt kan komma att förlängas.

Skolinspektionen konstaterar att besluten om placering i särskild undervisningsgrupp saknar överklagandehänvisning vilket måste åtgärdas. Skolinspektionen bedömer att besluten om anpassad studiegång inte anger på vilket sätt en anpassning sker av elevens studiegång. Detta måste åtgärdas.

24 (26)

3.3.3 Lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg iakttas.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

3.3.4 Rektorn i särskolan fattar beslut om avvikelser från särskolans timplan, som krävs med hänsyn till undervisningens uppläggning i grundskolan.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

3.4 Kvalitetsarbete

Bedömningspunkter

3.4.1 Skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		X
Obligatorisk särskola		X

Motivering
Enligt avsnitt 1 i Lpo 94 måste skolans verksamhet utvecklas så att den svarar mot uppställda mål. Huvudmannen har ett givet ansvar för att så sker. Den dagliga pedagogiska ledningen av skolan och lärarnas professionella ansvar är förutsättningar för att skolan utvecklas kvalitativt. Detta kräver att undervisningsmålen ständigt prövas, resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder prövas och utvecklas. Ett sådant arbete måste ske i ett aktivt samspel mellan skolans personal och elever och i nära kontakt med såväl hemmen som med det omgivande samhället. Enligt avsnitt 2.8 i Lpo 94 har rektorn det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen.

Rektorn ansvarar för att en lokal arbetsplan upprättas samt för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och till målen i skolplanen och den lokala arbetsplanen. Rektorn har ansvaret för skolans resultat.

På Sjöängsskolan är arbetsplanerna för respektive gård utgångspunkten för underlaget till skolans kvalitetsredovisning. Det görs en avstämning per termin och lärarna uppger att det kan vara svårt att minnas då det är en termin mellan avstämningarna. Lärarna ser inte kvalitetsredovisningen som ett hjälpmedel att utveckla verksamheten utan snarast som en avrapportering "uppåt i systemet". En utvärdering enligt en självskattningsskala har Skolinspektionen fått ta del av. Det är Mellängårdens arbetslag som gjort den. Av intervjuer och dokument framgår att skolans kvalitetsarbete saknar systematik och att resultatdiskussioner för att förbättra skolans resultat genomförs endast i begränsad omfattning. I skolan saknas en samlad bild av måluppfyllelsen i årskurs p i samtliga ämnen.

Skolan brister i sin uppföljning och utvärdering och man analyserar inte resultaten och omsätter dessa i åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen.

Skolinspektionen bedömer att det saknas utvärdering och analys av kunskapsresultaten och att Sjöängsskolan inte i tillräcklig grad bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete. Åtgärder behövs.

3.4.2 Kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		x
Obligatorisk särskola		x

Motivering
Enligt 1 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska bl.a. varje skola som ingår i det offentliga skolväsendet och varje kommunalt bedrivit fritidshem årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten.
Enligt 2 § samma förordning ska arbetet med kvalitetsredovisning främja skolornas kvalitetsarbete och därigenom bidra till att förverkliga utbildningarnas nationella mål. Kvalitetsredovisningen syftar även till att ge information om verksamheten och dess måluppfyllelse.
Enligt 3 § samma förordning ska kvalitetsredovisningarna innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkli-

gats och en redogörelse för vilka åtgärder kommunen respektive skolan, förskolan eller fritidshemmet avser att vidta för ökad måluppfyllelse. I kvalitetsredovisningarna ska verksamhetens förutsättningar, arbetet i verksamheten och utbildningens måluppfyllelse redovisas.

Vidare ska enligt 4 § samma förordning elever, lärare och övriga personal medverka i utarbetandet av och elevernas föräldrar ska ges möjlighet att delta i arbetet med kvalitetsredovisningen.

I Askersunds kommun används en gemensam mall för kvalitetsredovisningen. Man använder sig av ett system som är uppbyggt på självskattning i form av gradering med siffror. Självskattningen bedömer inte måluppfyllelsen av de nationella målen utan sträcker sig från "1: otillfredsställande" till "4: mycket bra". Det är därför svårt att utifrån självskattningen bedöma måluppfyllelsen. Någon analys av måluppfyllelsen görs inte. I kvalitetsredovisningen saknas en redovisning av kunskapsresultaten i fler ämnen än engelska, matematik och svenska och därvid också en utvärdering och analys av måluppfyllelsen i övriga ämnen. Uppföljning och utvärdering av resultaten i särskolan saknas helt i kvalitetsredovisningen. Någon utvärdering av likabehandlingsplanen tillika plan mot kränkande behandling finns inte. Elever och deras vårdnadshavare har inte varit med och utarbetat den befintliga kvalitetsredovisningen.

Kvalitetsredovisningarna innehåller således ingen bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och det saknas en redogörelse för vilka åtgärder som skolorna avser att vidta för en ökad måluppfyllelse. Det saknas elev- och föräldramedverkan i utarbetandet av kvalitetsredovisningen.

Skolinspektionen bedömer att kvalitetsredovisningarna inte uppfyller förordningens krav. Se vidare Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2006:18) om kvalitetsredovisning.

Enligt ändring i förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska uppföljning och utvärdering av likabehandlingsplaner och planer mot kränkande behandling redovisas i kvalitetsredovisningen. Ändringen trädde ikraft den 1 januari 2009 och ska tillämpas första gången för kvalitetsredovisningar som avser 2009.

2009-09-10 Göteborg

Carina Berggren

Agneta Wennberg